

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาพสังคมโลกในปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่า เป็นยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมากในเรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบอย่างมากจากการเจริญเติบโตของเทคโนโลยีสารสนเทศ ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 เทคโนโลยีนี้สร้างสภาพโลกไร้พรมแดนหรือโลกาภิวัตน์ขึ้น ทุกวันจะมีสารสนเทศที่มีมวลมหาศาลเข้ามายังประเทศไทย สังคมไทย และคนไทย สารสนเทศเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากล ระบบการศึกษาไทยในขณะนี้ต้องพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของคนไทยให้อยู่ในระดับที่จะใช้ความสามารถนี้ในการรับและเข้าใจสารสนเทศต่าง ๆ ซึ่งเป็นภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารสนเทศไปยังประชาคมโลกได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ความสามารถทางภาษาอังกฤษของคนไทยจะช่วยให้ประเทศไทยสามารถติดต่อกับประชาคมโลกได้ด้วยความเข้าใจอันดี อันจะก่อให้เกิดสันติสุขในสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ (กรมวิชาการ, 2539)

จากสภาพของสังคมไทยในปัจจุบันจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของคนไทยเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว การส่งออก และการขนส่งติดต่อกับต่างประเทศเป็นต้น อาจจะสามารถกล่าวได้ว่าผู้ที่มีความรู้ทางภาษาอังกฤษดี จะเป็นผู้ได้เปรียบในด้านการประกอบอาชีพมากกว่าผู้ที่ไม่รู้ภาษาอังกฤษ หนทางในการประกอบอาชีพของผู้ที่มีความรู้ภาษาอังกฤษจะเปิดกว้างกว่าอย่างเห็นได้ชัด บรูคส์ (Brooks, 1960 : 7) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้แต่เพียงภาษาประจำชาติภาษาเดียวย่อมไม่เป็นการเพียงพอ ถ้าหากเราอยากท่องเที่ยวหรือรู้เรื่องราวดินแดนต่าง ๆ ตลอดจนการสื่อสารกับชนชาติอื่น การเรียนภาษาอังกฤษจึงมิใช่เรียนเพื่อระดับความรู้เท่านั้น แต่น่าจะเป็นเรื่องของความจำเป็นในการที่จะปรับตัวให้ดำรงอยู่ได้อย่างเท่าทันในกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงของโลก ในอนาคตเมื่อประเทศไทยก้าวไปสู่ประเทศเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งจะต้องอาศัยเทคโนโลยีขั้นสูง คนในสังคมเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมใหม่ดังกล่าวจึงมีความจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสูงยิ่งกว่าเดิม ซึ่งรวมถึงภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศที่สำคัญของโลก ดังนั้นคนไทยเราในปัจจุบันจึงนิยมเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพกันเป็นจำนวนมาก โรงเรียนและสถาบันต่าง ๆ ต่างก็สนองตอบความต้องการของ

สังคมดังกล่าวด้วยการเปิดโปรแกรมการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ทั้งในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา และแนวโน้มของผู้ที่นิยมเรียนภาษาอังกฤษในระดับต่างๆ ก็นับวันจะทวีจำนวนมากยิ่งขึ้น กอปรทั้งการจัดการศึกษาของไทยเรากำลังจะก้าวไปสู่ความเป็นนานาชาติ โดยการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารมากยิ่งขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

รัฐตระหนักถึงปัญหาของการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของคนไทย และพยายามที่จะปรับปรุงให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถทางภาษาอังกฤษ ในระดับที่สามารถจะติดต่อสื่อสารได้ โดยสามารถที่จะรับและส่งสาร และเกิดความรู้ความเข้าใจในสารสนเทศต่าง ๆ ที่มีอยู่ได้เป็นอย่างดี กระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีหน้าที่หลักในการพัฒนาการศึกษา ได้เสนอแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2539 - 2550 ในด้านของการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ในข้อที่ 5 ระบุว่า ให้มีการปฏิรูปการเรียนรู้อาษาต่างประเทศ ให้นักเรียนมีโอกาสพัฒนาการเรียนรู้อาษาอังกฤษ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ, 2538)

สุขวิช รังสิตพล (2539) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในขณะนั้น ได้กล่าวถึงเหตุผล ในการเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไว้ว่า “ เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ และสอดคล้องกับยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งอยากให้นักเรียนเริ่มเรียนภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพราะถ้าให้เริ่มเรียนตอนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อย่างที่เป็นอยู่เด็กรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ พูดไม่เป็น ทำให้มีปัญหาในการทำงาน ดังนั้นหากจะให้ได้ผลดีนั้น เด็กควรจะเริ่มต้นเรียนภาษาต่างประเทศตั้งแต่ในชั้นประถมตอนต้น เหมือนกับโรงเรียนเอกชนทำการเปิดสอนอยู่ในขณะนี้ ”

ประเทศไทยได้มีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างเป็นระบบมาเป็นเวลากว่าหนึ่งร้อยปีตั้งแต่มีพระราชบัญญัติการสอบวิชาพุทธศักราช 2433 (อารีรัตน์ น้ำเพชร, 2530) หลักสูตรภาษาอังกฤษได้มีการพัฒนาและปรับปรุงไปตามกระแสความต้องการของสังคม และตามพัฒนาการทางวิทยาการเกี่ยวกับการเรียนรู้อาษามาโดยตลอด ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ซึ่งได้ปรับปรุงเป็นฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ได้จัดให้ภาษาอังกฤษเป็นกิจกรรมให้ผู้เรียนเลือกเรียนในกลุ่มประสบการณ์พิเศษในระดับประถมศึกษา เป็นวิชาเลือกเสรีในระดับมัธยมศึกษาซึ่งผู้เรียนจะเลือกเรียนหรือไม่ก็ได้ ทำให้เกิดปัญหาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้ได้มาตรฐานขั้นพื้นฐาน

นับตั้งแต่กระทรวงศึกษาได้วางหลักสูตรให้นักเรียนในชั้นประถมศึกษา ได้มีโอกาสเลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ผลที่ได้รับคือ ภายหลังจากที่ได้เรียนภาษาอังกฤษมาระยะเวลาหนึ่ง นักเรียนส่วนมากฟังภาษาอังกฤษเกือบจะไม่รู้เรื่อง พูดได้น้อย ปัญหาที่เกิดขึ้นเกิดจากปัญหาด้านตัวครูไม่มีความรู้ทางภาษา นักเรียนขาดแรงจูงใจ ไม่กระตือรือร้น ขาดแคลนแบบเรียน สื่อการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมทักษะในด้านต่างๆ ส่วนใหญ่มุ่งสอนตามหลักสูตร ไม่ได้มุ่งถึงผลที่ได้รับหรือการนำไปใช้ (ทิพวัลย์ มาแสง, 2532) ซึ่งปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับคำกล่าวของอชิบตีกรมสามัญ พนม พงษ์ไพบูลย์ (2538) ที่ได้กล่าวไว้ว่า “ ปัญหาของเด็กไทยในขณะนี้คือ เมื่อเรียนภาษาอังกฤษจบแล้วส่วนใหญ่ยังใช้ในการติดต่อสื่อสารได้ไม่ดีเท่าที่ควรโดยเฉพาะการพูด และการฟัง ”

จากสภาพ ปัญหา ที่นักการศึกษาได้ทำการศึกษา และได้กล่าวไว้ จะพบว่าประเด็นปัญหาที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษไม่ประสบผลเท่าที่ควร โดยเฉพาะการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารส่วนหนึ่งก็มาจากการขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอนไม่มีความรู้ทางภาษา และการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งสอนตามหลักสูตรไม่ได้มุ่งถึงผลที่นักเรียนจะได้รับ หรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยส่วนใหญ่มุ่งเน้นการสอนให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ของภาษา มากกว่าการสอนที่เสริมสร้างทักษะทางภาษาเพื่อให้สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน , 2537)

จากความสำคัญของภาษาอังกฤษต่อการดำรงชีวิตของคนไทยดังกล่าวข้างต้น การให้ความสนใจ และเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานที่ดีทางด้านความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้กับเด็กไทยของเรา ปัจจุบันนี้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษของเรามุ่งไปที่การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยมีเป้าหมายหลักคือการปลูกฝังและส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการฟัง การพูด อ่าน และเขียนไปพร้อม ๆ กัน สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง (แรมสมร อยู่สตาพร , 2539)

การสอนภาษาอังกฤษให้กับเด็กเริ่มเรียน ในระดับเตรียมความพร้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นประถมศึกษา ซึ่งเป็นขั้นวางรากฐานของการศึกษานั้นเป็นงานที่ยากเนื่องจากนักเรียนต้องเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาแม่ไปพร้อม ๆ กับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ดังนั้นครูที่สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถสูงทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ที่สำคัญก็คือครูต้องมีความรู้ ทางภาษาดีพอเพื่อถ่ายทอดให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสม (อ่ำภา ไชกิจติ, 2503) มิฉะนั้นจะทำให้เกิดผลเสียต่อนักเรียนอย่างมาก คือ นักเรียนอาจจดจำสิ่งที่ผิด ๆ ไปหรืออาจจะทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจในการเรียน เพราะได้รับการถ่ายทอดที่ไม่ถูกต้องจะมีผลให้เด็กมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษได้ตั้งแต่ยังเล็ก

ซึ่งยากแก่การแก้ไขในระดับสูงต่อไป ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาจึงนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

จากสภาพ ปัญหา การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จึงได้จัดทำโครงการการพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรขึ้น และมีโครงการย่อย คือ โครงการการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่อง เริ่มดำเนินโครงการปีงบประมาณ 2533 สิ้นสุดโครงการในปีงบประมาณ 2540 โดยได้จัดสร้างชุดสื่อการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับใช้ในการสอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศที่ใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน , 2535)

จากความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษดังกล่าว โรงเรียนเอกชนจึงได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ไว้ในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา และในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ซึ่ง จรวยพร ธรณินทร์ (2539) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชนว่า วิชาภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่สำคัญที่ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถทางภาษาอังกฤษในการสื่อสารพัฒนาการเรียนรู้อย่างตนเอง และเป็นพื้นฐานต่อการศึกษาขั้นสูง กิจกรรมภาษาอังกฤษจึงนับว่าเป็นจุดเด่นของการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนโดยทั่วไปในทุกระดับการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับที่ ชินวงศ์ ศรีงาม (2539) ได้กล่าวไว้ว่า วิชาภาษาอังกฤษเป็นจุดขายของโรงเรียนเอกชน เมื่อโรงเรียนรัฐบาลกำหนดให้ มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับประถมศึกษา โรงเรียนเอกชนจึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีความเข้มข้นยิ่งขึ้น ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนต้องร่วมมือกันพัฒนางานการสอนภาษาอังกฤษอย่างจริงจังและจริงใจ

สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนเอกชนนั้นเนื่องจากที่ผ่านมายังไม่มีหลักสูตรกำหนดเป็นแนวทางในการสอนภาษาอังกฤษสำหรับชั้นประถมศึกษา การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนเอกชนในระดับชั้นดังกล่าวจึงมีความหลากหลาย และแตกต่างกันไป ส่วนใหญ่มุ่งเน้นการสอนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ของภาษามากกว่าการสอนที่เสริมสร้างทักษะทางภาษาเพื่อให้สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจึงจัดสร้างชุดสื่อการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับชั้นประถมศึกษาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ที่ใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารเป็นสำคัญ

ซึ่งชุดสื่อดังกล่าวซึ่งใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นประถมศึกษา
ศึกษาประกอบด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยในแผนประกอบการ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะจำแนกออกตามจุดประสงค์ ซึ่งประกอบไปด้วยจุดประสงค์
หัวเรื่อง เวลาสอน เนื้อหา ไวยากรณ์ สื่อการเรียนการสอน ความรู้พื้นฐาน ขั้นตอนการ
ดำเนินกิจกรรม ข้อเสนอแนะ และภาคผนวก
2. สื่อประกอบการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
ซึ่งประกอบไปด้วย รายละเอียดสื่อและตัวอย่างของสื่อจำแนกตามจุดประสงค์
3. แบบฝึกประกอบการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษา
อังกฤษ ประกอบด้วย แบบฝึกหัดจำแนกตามวัตถุประสงค์
4. แดบบันทึกเสียงประกอบการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ภาษาอังกฤษ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน , 2537)

การดำเนินการจัดสร้างชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าว จัดทำขึ้น
โดยคณะทำงาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้มีคำสั่งที่ 17/2534
ลงวันที่ 15 มกราคม 2534 ทั้งนี้โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริรัตน์ นิละคุปต์ และ
รองศาสตราจารย์ ดร. สมถวิล ธนะโสภณ แห่งสาขาการสอนภาษาต่างประเทศเป็นผู้ให้
คำปรึกษาตลอดการปฏิบัติงาน โดยผ่านกระบวนการสร้าง กระบวนการพัฒนา และ
กระบวนการขยายผลเพื่อนำไปสู่การใช้ในโรงเรียนเอกชน เป็นความร่วมมือจากหน่วยงาน
และบุคคลฝ่ายต่างๆ คือ อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีส่วน
สำคัญยิ่งในการกำหนดรูปแบบและสร้างชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
สำหรับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนเอกชน ครู และนักเรียนโรงเรียนเอกชนที่มีบทบาทโดยตรง
ในการทดลองใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ รวมทั้งศึกษานิเทศก์
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่เป็นผู้ประสานการดำเนินงาน ติดตาม และ
ประเมินผลการทดลองใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และพัฒนา
ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในขณะที่ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอนภาษาอังกฤษดังกล่าวกำลังทดลองใช้ในโรงเรียนเอกชน กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ ได้นำชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับ
ชั้นประถมศึกษาดังกล่าว ไปเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาชุดสื่อของกรมวิชาการ
เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน , 2539)

จากการทดลอง ติดตาม และประเมินผลการทดลองใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นประถมศึกษาที่ผ่านมา มนัส อารีพงษ์ ศึกษานิเทศก์ประจำหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้กล่าวว่า “ เป็นเพียงการติดตามการทดลอง ในขณะนั้นเท่านั้น และการประเมิน ติดตาม เท่าที่ผ่านมาเป็นเพียงการเก็บข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาชุดสื่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นประถมศึกษา เพื่อให้มีความสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในขณะนั้นเท่านั้น ไม่ได้มีการศึกษา วิจัยและศึกษาการใช้ชุดสื่อ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นประถมศึกษา อย่างจริงจัง มีแต่เพียงการนิเทศ ติดตามในระยะของการทดลองเท่านั้น หากมีการศึกษา วิจัยหรือศึกษา เกี่ยวกับการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นประถมศึกษา นี้ก็จะดีและได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขต กรุงเทพมหานครว่า โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการจัดการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นจำนวนมาก และโรงเรียนใน ส่วนภูมิภาคการจัดการเรียนการสอน ในระดับดังกล่าว นั้นยังไม่ทั่วถึง ” (มนัส อารีพงษ์ , สัมภาษณ์ , 19 มิถุนายน 2539)

ในการเตรียมการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้มีการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนโดยการ ผลิตเอกสารชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแจกไปยังโรงเรียนในสังกัดพร้อมทั้งสื่อ ตัวอย่าง และที่สำคัญสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้เตรียมความพร้อมของครู ผู้สอนโดยการจัดอบรมให้ความรู้ในการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่ง กลิ่นพกา จารุพงษ์ ศึกษานิเทศก์ประจำหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดอบรมครูเกี่ยวกับการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นประถมศึกษา ได้กล่าวว่า ครูในโรงเรียนประถม ศึกษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในส่วนกลางซึ่งได้แก่ กรุงเทพมหานคร ได้แสดงความประสงค์ขอเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นประถมศึกษา และได้เข้ารับการอบรมการใช้ชุดสื่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้ จัดขึ้นอย่างทั่วถึงเกือบ 100 % ซึ่งเทียบกับในส่วนภูมิภาคที่ยังนับว่าน้อยอยู่มาก ” (กลิ่นพกา จารุพงษ์ , สัมภาษณ์ , 18 ธันวาคม 2539)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนเอกชน เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ตามเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วประกอบกับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครได้มีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นประถมศึกษา มานานและมีความพร้อมทางด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ รวมไปถึงกรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีความเจริญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเทคโนโลยีต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนต้องใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารทั้งสิ้น

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษา การใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านที่เกี่ยวกับการเตรียมการใช้ การใช้ การประเมินการใช้ การจัดกิจกรรมต่อเนื่อง และปัญหาที่พบจากการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้นำมาปรับปรุง และพัฒนาชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เป็นข้อมูลให้กับโรงเรียนที่เปิดหลักสูตรภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นประถมศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชนได้ปรับปรุงและพัฒนาชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นประถมศึกษา ในการนำมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นประถมศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของนักเรียนและชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่จะเริ่มจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับนี้เป็นครั้งแรกจะได้เป็นข้อมูลศึกษา และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นประถมศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร ในด้านการเตรียมการใช้ การใช้ การประเมินการใช้ การจัดกิจกรรมต่อเนื่องจากการใช้ และปัญหาที่พบจากการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 74 คน ครูวิชาการ 74 คน และครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 236 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 384 คน ทั้งนี้โดยได้ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากรจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นจากโรงเรียนที่ใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

2. การวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 เนื่องจากสภาพการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในขณะนี้ได้มีการขยายผลการใช้ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เท่านั้น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง วัสดุประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จัดสร้างขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศที่ใช้เพื่อการติดต่อสื่อสาร โดยชุดสื่อแต่ละชุดประกอบด้วยวัสดุประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4 อย่างได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยในแผนประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะจำแนกออกตามจุดประสงค์ ซึ่งประกอบไปด้วย จุดประสงค์ หัวเรื่อง เวลาสอน เนื้อหา ไวยากรณ์ สื่อการเรียนการสอน ความรู้พื้นฐาน ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ข้อเสนอแนะ และภาคผนวก 2) สื่อประกอบการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบไปด้วยรายละเอียดสื่อและตัวอย่างของสื่อจำแนกตามจุดประสงค์ 3) แบบฝึกประกอบการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษประกอบด้วย แบบฝึกหัดจำแนกตามวัตถุประสงค์ 4) แดบบันทึกเสียงประกอบการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษประกอบด้วย แดบบันทึกเสียงการออกเสียง และเพลง

การศึกษาการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง การศึกษาการปฏิบัติของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอน ในการนำเอาชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในด้านการเตรียมการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้านการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้านการประเมินการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่องจากการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และปัญหาที่พบจากการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

การเตรียมการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง การกำหนดแนวทาง การส่งเสริมสนับสนุน และการเตรียมการในด้านต่างๆ ได้แก่ การเตรียมการใช้แผนการจัดกิจกรรม แบบฝึกประกอบการสอน สื่อประกอบการสอน และแบบบันทึกเสียงประกอบการสอน ก่อนที่จะนำชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

การใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง การปฏิบัติของครูในการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในด้าน การใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การใช้สื่อประกอบการสอนตามแผนการจัดกิจกรรม การใช้แบบฝึกประกอบการสอนตามแผนการจัดกิจกรรม และการใช้แบบบันทึกเสียงประกอบการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

การประเมินการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง การปฏิบัติของโรงเรียนในการประเมินการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในด้านการประเมินการวางแผนการใช้ การประเมินกระบวนการใช้ และการประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และการนิเทศการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

การจัดกิจกรรมต่อเนื่องจากการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง กิจกรรมเสริมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นต่อเนื่องจากการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ และใช้ความรู้ความเข้าใจที่ได้เรียนไป ในด้านที่เกี่ยวกับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง ลักษณะของการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง รูปแบบของกิจกรรมต่อเนื่องที่จัดขึ้น และผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง

ปัญหาที่พบจากการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการนำชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษไปใช้ทำให้การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาไม่บรรลุผล ในด้านที่เกี่ยวกับ ปัญหาการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ปัญหาด้านนโยบายและการสนับสนุน และปัญหาในด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในเขตกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2540

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้จัดการหรือตำแหน่งที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น ของโรงเรียนที่ใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2540

ครูวิชาการ หมายถึง ครูที่ได้รับการแต่งตั้งให้มีหน้าที่รับผิดชอบของงานวิชาการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือสนับสนุน การประสานงานเกี่ยวกับการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนเอกชนที่ใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2540

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนเอกชนที่ใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2540 และมีประสบการณ์ในการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างน้อย 1 ภาคเรียน

นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนเอกชนที่ใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2540

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ความเป็นมาและแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน และระบบการใช้สื่อการเรียนการสอน เอกสาร วารสาร ตำรา บทความ ผลงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และสร้างเครื่องมือวิจัย

2. เครื่องมือการวิจัยที่สร้างขึ้นประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจความถูกต้องของเครื่องมือวิจัย หลังจากนั้น จึงนำเครื่องมือที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวนทั้งสิ้น 22 คน ในโรงเรียนบูรณะศึกษา และโรงเรียนศรียศตรา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาข้อบกพร่องและแก้ไขปรับปรุง แล้วจึงนำเครื่องมือมาปรับปรุงการใช้ภาษาและความเหมาะสมของข้อคำถาม เพื่อให้ตรงกับความเป็นจริงและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับประชากรและตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ และครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนที่ใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้คำร้อยละ และจัดลำดับความสำคัญ พร้อมทั้งบรรยายประกอบความเรียง สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และเสนอแนะประเด็นต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา และการวิจัยในครั้งต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1. เป็นข้อมูลให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ใช้ในการปรับปรุงพัฒนาชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ให้เหมาะสม และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางสำหรับติดตามผลการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทอื่น ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. เป็นแนวทางในการนิเทศ ติดตาม เพื่อปรับปรุง แก้ไข สนับสนุน และพัฒนาชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ให้ครูผู้สอนสามารถใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษต่อไป
4. เป็นแนวทางในการส่งเสริมการใช้ชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ให้กับโรงเรียนที่เปิดหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาของรัฐและเอกชนให้แพร่หลายมากยิ่งขึ้น
5. เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาชุดสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย